

فرهنگ منتخب آثار کودک و نوجوان

بخش دوم

قصه‌های عامیانه جهان (۱)

تبارشناسی، کتابشناسی و مروری بر قصه‌های عامیانه آلمانی

ادنا جانسون، اولین آر. سیکلز،
فرانسیس کلارک سیرز
مسعود ملک یاری

«سوی آن چه که تاریخ برای مان روایت می‌کند، ما گذشته‌ای داریم. عقبه‌ای که در ما، در تک تک آدم‌ها، بسیار زنده‌تر از آن چه روزگار رفته را ثبت کرده است، وجود دارد. گذشته‌ای که در آن، انسان‌ها آرام آرام با پدیدآوردن جامعه، هنرها و قانون، به خودآگاهی رسیدند.»^۱

اشاره مترجم:

مطلبی که در ادامه می‌خوانید، بخش دیگری از کتاب جامع «فرهنگ منتخب آثار کودک و نوجوان»^۲ است که با چهار ویرایش، چاپ شده است. ادنا جانسون^۳ در سال ۱۹۳۵ به همراه کری ای. اسکات^۴، اولین ویرایش آن را منتشر کردند. وی در سال ۱۹۴۸ به همراه اولین آر. سیکلز^۵، نسخه دوم و در سال ۱۹۵۹، به اتفاق سیکلز و فرانسیس کلارک سیرز^۶، ویرایش نهایی را آماده کردند. کتاب حاضر (ویرایش چهارم) توسط گروه اخیر، در سال ۱۹۷۰ توسط انتشارات هوتون میفلین^۷ منتشر شده است. این فرهنگ، در دست ترجمه است تا محققان و نویسندگان عرصه ادبیات کودک ایران نیز بتوانند به منبع ارزشمندی دسترسی پیدا کنند.

آن چه بیش از همه در این کتاب حائز اهمیت است، کتاب‌شناسی پایان هر بخش است که با در اختیار قرار دادن اطلاعات تفکیک شده، راه را برای محقق هموار می‌سازد. اگرچه این فرهنگ، منتخبی از آثار کودک و نوجوان را در خود جای داده است اما با بخش‌بندی مناسب و ذکر تبارشناسی هر عنوان، علاوه بر ارائه یک نمونه جامع و کامل از پژوهش در عرصه ادبیات کودک، بسیاری از اطلاعات پراکنده خواننده را طبقه‌بندی می‌کند. در این قسمت با توجه به حجم بالای مدخل‌ها تنها به ذکر عنوان قصه و کلیات مفاهیم و موضوعات مطرح شده در آن‌ها، نحوه گردآوری و توضیحی راجع به گردآورندگان اکتفا شده است. ضمناً به دلیل محدودیت فضا در این قسمت به مروری بر قصه‌های عامیانه آلمان می‌پردازیم و چنان‌چه عمری باقی بود به ترتیب ترجمه بررسی قصه‌های عامیانه فرانسه، انگلستان، ایرلند، اسکاتلند، اسپانیا، ایتالیا، روسیه، جمهوری چک (چکسلواکی)، هلند، لتونی، فنلاند، کشورهای حوزه اسکاندیناوی، چین، ژاپن، هند، اعراب، ترکیه، ارمنستان، استرالیا، کانادا، آمریکا، مکزیک، آمریکای جنوبی، جزایر هند غربی، اقیانوس و ... را تقدیم خواهیم کرد.

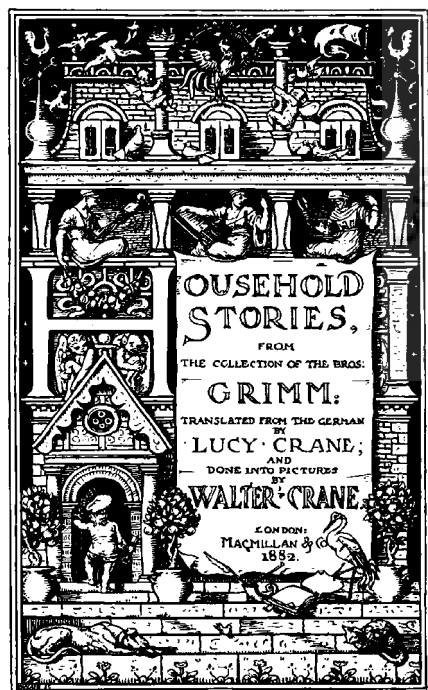
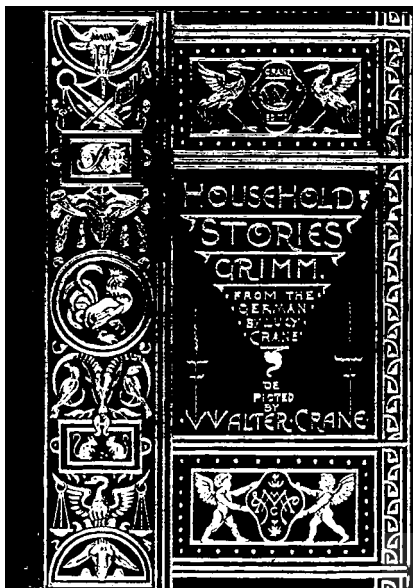
پیشگفتار

قصه‌های عامیانه در جهان، قدمتی به اندازه زبان‌ها دارند. آن‌ها مهم‌ترین ارمان مسافران هستند و اگرچه خود را یکی بعد از دیگری، با فرهنگ‌ها سازگار کرده‌اند، اما جوهر اصلی و خصوصیات خویش، اعم از وفاداری به نخستین ارزش قصه‌گویی و ماهیت ایده‌های مفهومی‌شان را حفظ کرده‌اند. هر جا مردم، در بازارها یا دور بخاری خانه‌ها جمع می‌شدند قصه‌ها را با همان هدف سرهم می‌کردند که پدر می‌گاشتند، چیزی می‌ساختند و ... چرا که قصه‌ها صرفاً برای سرگرمی نبودند، آن‌ها فلسفه و سنت دیرپای توده مردم عامی را در بر داشتند.

قصه‌ها بنا بر سلیقه و مهارت راویان، جرح و تعدیل، سازگار و حفظ شده‌اند و بیشتر از نسل‌های وارث انسان، صداهای گوناگون و حافظه آدم‌ها عمر کرده‌اند. منابع گسترده قصه‌های عامیانه، در دل سنت شفاهی عظیمی که بدنه اصلی فولکلور را می‌سازد، قرار دارد. یکی از تقسیم‌بندی‌های عمده این سنت، اسطوره و افسانه، فابل، **شروه‌ها**^۱ و قصه‌ها، حماسه‌ها و **ساگا**^۲ها را شامل می‌شود. دیری نیاید که مخاطبان قصه‌های عامیانه، انواع قصه‌هایی را کراراً می‌شنیدند،

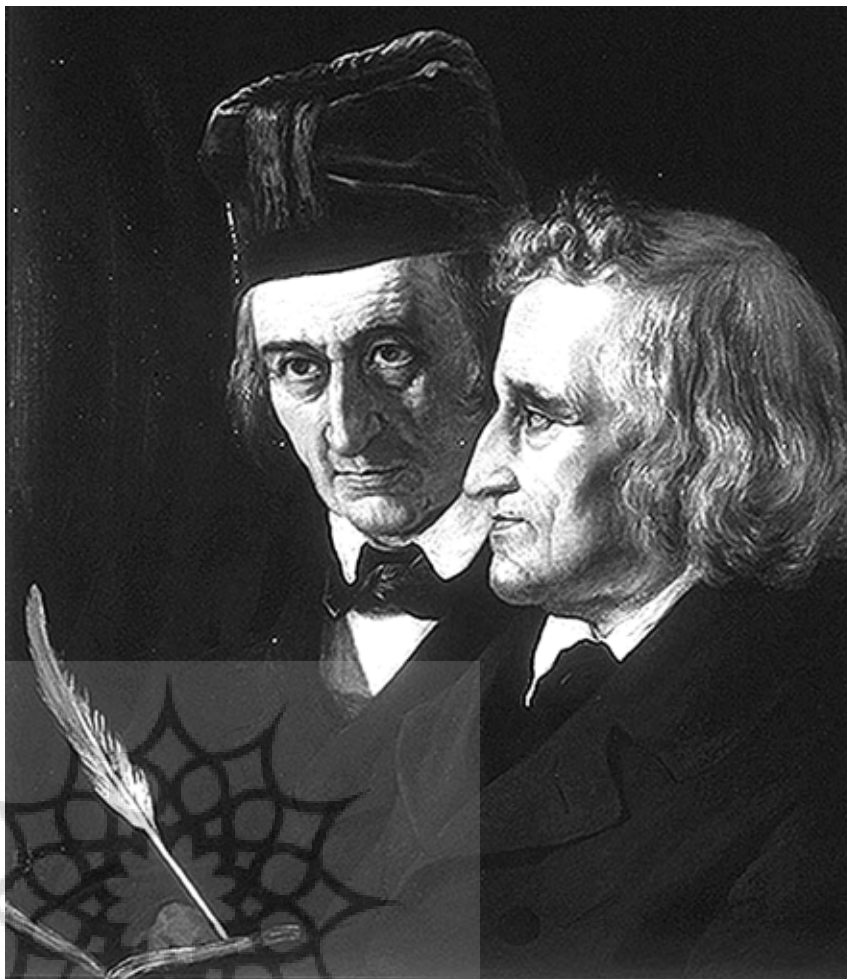
فرا گرفتند و دسته‌بندی کردند. به عنوان نمونه، **مارچن**^۱، که در پژوهش‌های **برادران گریم**^{۱۱} هم دیده می‌شود، بوسیله برجسته‌ترین متخصص ادبیات عامیانه آمریکا، استیسی **تامپسون**^{۱۲}، از جمله قصه‌هایی معرفی شد که «در جهانی غیر واقعی، بدون مکان یا شخصیت‌هایی مشخص رخ می‌دهند و از مکان‌ها و شخصیت‌هایی شگفت‌انگیز، آکنده‌اند. در این سرزمین رؤیایی، قهرمانان فروتن، دشمنان را از پا در می‌آورند، تاج و تخت‌ها را به ارث می‌برند و به وصال شاهزاده‌خانم‌ها می‌رسند.»^{۱۳} قصه‌های مربوط به حیوانات، دسته عمده دیگری هستند که با اهداف تعلیمی یا اخلاقی گفته نمی‌شوند و اگرچه فابل‌اند اما به سادگی ماجراهای حیواناتی را حکایت می‌کنند که همچون قهرمانان واقعی‌اند. مانند آن‌چه در قصه **نوازندگان شهر برمن**^{۱۴} می‌خوانیم. شناخته‌شده‌ترین قصه‌ها که روز به روز فراگیرتر می‌شدند، آن‌هایی بودند که شخصیت‌های‌شان سر از حوادث متوالی درمی‌آوردند؛ مانند داستان **پیرزن و خوکش**^{۱۵}، با طرح مسحورکننده‌ای تکراری اما افسون‌گر. آن‌ها فرم خنده‌داری از یک طرح تکرار شونده را ارائه می‌دادند؛ قصه‌هایی مملو از چرندیات اغراق آمیز که ماجراهای کله‌پوک‌ها و آدم‌های ساده لوح را حکایت می‌کردند. پس از آن نوبت به داستان‌های جهان واقعی و حقیقی می‌رسد؛ حکایت مردانی که خانه را می‌یابند و زنانی که کنترل شوهران احمق و احوالپرسی عاشقانه با آن‌ها را خوب بلدند، همان‌طور که در داستان **نروژی «مرد خوب کدام کارش را درست انجام می‌دهد»** آمده است یا حکایت زنانی که مرد بدبخت را حسابی کتک می‌زند، مانند آن‌چه در نسخه مشابه انگلیسی مثال مذکور، **آقای وینگر**^{۱۶} اتفاق می‌افتد. قصه‌های **پورکوی**^{۱۷} نمونه‌های واقعی قصه‌های عامیانه‌اند. قصه‌های «چرا»، قصه‌های توضیحی هستند، مانند قصه **چرا دم خرس کوتاه و کلفت است؟** یا **چرا پشت بعضی سنجاب‌ها راه راه است؟**

زمانی که تکثیر و چاپ نسخ دست‌نویس ممکن می‌شود، مجموعه این قصه‌ها، حکم مواد اولیه برای داستان‌سرایان زبردست قرون وسطی، کسانی چون **چاوسر**^{۱۸} و **بوکاچیو**^{۱۹} را پیدا می‌کنند. اولین کتاب‌های چاپی نیز، در اولین نسخه‌های‌شان از این قصه‌ها استفاده کردند. اما ارزش واقعی قصه‌های عامیانه همچون تاریخ کهن انسان

بوسیله پژوهشگران تا اواسط قرن نوزدهم به رسمیت شناخته نشده بود و آنگاه بیداری بزرگ از راه رسید.

در سال ۱۷۸۵ میلادی، **یاکوب گریم**^{۲۰} در **هانانو** واقع در **هس کسل** به دنیا آمد. یک سال بعد، **ویلهلم گریم**^{۲۱} به دنیا آمد و دو برادر به همراه چهار بچه دیگر در خانواده بزرگ شدند. اما آن دو رابطه خاصی با هم برقرار کرده بودند که تا پایان عمرشان ادامه یافت. وقتی بزرگ‌تر شدند از آن‌جا که پدرشان وکیل بود، تصمیم گرفتند تا حرفه وی را دنبال کنند. وارد دانشگاه **ماربورگ** شدند و تحصیلات‌شان را در زمینه حقوق ادامه دادند. استاد حقوق‌شان شیفته افسانه‌های قرون وسطی و ترانه‌های آوازه‌خوان‌ها بود. این علاقه، به تحت تأثیر قرار دادن دو دانشجوی جوان منجر شد. آن‌ها، حقوق را رها کردند و به دنبال زبان آلمانی رفتند؛ به دنبال تاریخ و ساختارش. دستور زبان **یاکوب**، یکی از برجسته‌ترین پژوهش‌ها در زبان آلمانی است. در حین مطالعات زبانشناختی، آن‌ها تصادفاً با داستان‌هایی روبرو شدند که سینه به سینه توسط مردم سرزمین‌شان حفظ شده بود و آن‌ها را بر آن داشت تا این موضوع را در رأس مطالعات‌شان قرار دهند. برادران **گریم**، نامی که آن‌ها برای خود برگزیدند، اولین گردآورندگان اجزای فرهنگ عامه با هدف بازشناسی منابع

برادران گریم

آن‌ها بودند و منبعی بی‌سابقه برای پژوهش‌های علمی در فرهنگ عامه را پدید آوردند. آن‌ها اولین کسانی بودند که به ارزش قوم‌شناختی قصه‌های عامیانه توجه نشان دادند. همچنین فهمیدند که کدام یک از قصه‌هایی که نقل شده است، به لحاظ زبان‌شناختی ارزشمنداند. آن‌ها مشتاق بودند که «حرف‌های مردم را مستقیماً به چاپ برسانند» اما در حذف عناصر اضافی یا پیچیدگی‌های بیش از حد روایات، سختگیر بودند. مهم‌ترین منبع اطلاعاتی‌شان، **فراو کاترینا ویه‌مان**^{۲۲} (۱۸۱۵-۱۷۵۵) بود؛ کسی که قصه‌ها را مثل مردم روایت‌کننده‌شان می‌شناخت. برادران **گریم** در بازنویسی تمام روایات او، سادگی، قدرت و خامی شخصیت‌پردازی‌ها و شکل کلی قصه‌ها را حفظ کردند.

در پیشگفتار اولین چاپ جلد دوم پژوهش‌شان که در سال ۱۸۱۵ منتشر شد، **ویلهلم گریم**، روش راوی برجسته و اصیل، **فراو ویه‌مان** را شرح می‌دهد: «او داستان‌هایش را متفکرانه، دقیق، با صراحتی نامتعارف و شغفی مضاعف و...نقل می‌کند. مخاطب تیزهوش در اولین برخورد می‌فهمد که بی‌تردید، این قصه‌ها تحریف شده و با بی‌مبالاتی حفظ شده‌اند و از این رو نمی‌توانسته‌اند در گذر زمان، دست نخورده باقی بمانند. دانستن این نکته لازم است که وی همواره چه‌قدر به قصه‌هایش وفادار و مشتاق تدقیق در آن‌ها، می‌توان فهمید که در میان مردم، کسانی که راه‌های زندگی کهن را بدون تغییر ادامه می‌دهند، و دلبستگی‌شان به روایاتی که به ارث برده‌اند بیشتر از ما است، مشتاق مجموعه‌های متنوع هستند.»

جلد اول **Kinder-und Hausmarchen** در سال ۱۸۱۲ منتشر شده بود. جلد دوم در سال ۱۸۱۵ و جلد سوم در ۱۸۲۲. نسخه‌های اصلاح‌شده متوالی، ظرف چند سال، به دنبال هم آمدند. دو برادر، پنجره تازه‌ای برای آگاهی رو به دنیایی گشودند که به اندازه گیتی قدمت دارد. به دنبال آن‌ها، پژوهشگران، یکی بعد از دیگری در جستجوی نقاط پنهان فرهنگ عامه در دیار خود بودند و اکتشافات تازه‌ای انجام دادند. **الیاس لونات**^{۲۳} (۱۸۰۲-۱۸۸۴) در فنلاند، **پتر آسبیورنسن**^{۲۴} (۱۸۱۲-۱۸۵۵) و دوست و همکار هنری‌اش؛ **یورگن مو**^{۲۵} (۱۸۱۳-۱۸۸۲) در نروژ، به همراه **جورج دیسنت**^{۲۶} (۱۸۱۷-۱۸۹۶) که آثارشان را به انگلیسی ترجمه می‌کرد. در انگلستان، **اندرو لنگ**^{۲۷} (۱۸۴۴-۱۹۱۲) **جوزف جیکبز**^{۲۸} (جاکوبز) (۱۸۵۴-۱۹۱۶) از جمله رهبران این جنبش بودند.

قصه‌ها بنا بر
سلیقه و مهارت
راویان،
جرح و تعدیل،
سازگار و
حفظ شده‌اند و
بیشتر از نسل‌های
وارث انسان،
صدا‌های گوناگون و
حافظه آدم‌ها
عمر کرده‌اند

گام‌های شتابان قرن نوزدهم و ابهامات موجود در قصه‌های عامیانه، موج عظیمی از پژوهشگران میراث‌خوار؛ هرکدام با نسخه‌هایی از منابع قصه‌های خود، را در پی داشت. خیلی زود در حین گردآوری، این موضوع نمایان شد که قصه‌های مشابهی که در جاهای دور پیدا شده‌اند، بوسیله قصه دیگری جایگزین شده‌اند. چه عاملی انتشار وسیع قصه عامیانه را تبیین می‌کند و خاستگاه اصلی آن کجاست؟ نظریه‌ای مربوط به محققان زبانشناسی عنوان می‌کند که قصه‌ها از یک زبان فراگیر نشأت گرفته‌اند. (نظریه هندو - اروپایی). گمان دیگر این است که سرچشمه آن‌ها، منطقه‌ای فراگیر، احتمالاً هند، است. بنابر سومین فرضیه، قصه‌ها در حقیقت، صرفاً اسطوره‌هایی پیش پا افتاده بودند، فضولات اساطیری باشکوه و فراگیر که بر اساس تفسیر انسان از طبیعت خلق شده‌اند. طرفداران تئوری اخیر، تقریباً برای این عقیده خود، دلیل مبالغه‌آمیزی ارائه کرده‌اند. برای مثال «گفته‌اند» «وقتی گرگ، شئل قرمزی را می‌خورد، فقط با استعراهای از بلعیدن روز توسط شب روبروایم». بعدها مردم‌شناسان وارد عرصه شدند؛ کسانی که می‌گفتند دلیل قصه‌های مشابهی که در سرتاسر دنیا پیدا می‌شود این است که انسان بدوی، هرکجا که به لحاظ جغرافیایی ممکن است بوده باشد یا در هر مرحله تکوین تاریخی که قرار داشته، مانند باقی انسان‌های بدوی می‌اندیشیده است و آن تفکرات مشابه، قصه‌های مشابهی را نیز موجب شده‌اند. هیچ‌کدام از این نظریات نمی‌توانست به تمامی گویای حقیقت باشد و به همین خاطر، پژوهشگران و دانشمندان هر نظریه را برای تکمیل آن، مورد تردید قرار دادند.

دانشجویان فرهنگ عامه، روشی پژوهشی را به سرکردگی **یولیوس^{۲۹}** و **کارلو کرون^{۳۰}** در پیش گرفتند که ریشه در فنلاند داشت. پدر و پسری که یک روش تحقیق علمی برای پژوهش درباره قصه‌های عامیانه، از طریق مطالعه تمام و کمال تاریخ و جغرافیایش ارائه دادند؛ یک روش تاریخ-جغرافیایی که به اتفاق هم، تمام گونه‌های قصه را مد نظر قرار می‌دهد و سرگذشت و مسافرت‌هایش را شرح می‌دهد. در این طرح، «هر یک از صدها نوع قصه، بایستی تحت شمول این پژوهش جامع قرار گیرند... و در پایان، نتایج این مطالعات، ترکیبی از جمع‌بندی‌های مناسب را ارائه می‌دهد.»^{۳۱} قصه‌هایی که مورد مطالعه قرار گرفته‌اند، نه صرفاً بر مبنای نوع، که بر اساس بن‌مایه، که «کوچک‌ترین عنصر در یک قصه قدرتمند برای تداوم سنت»^{۳۲} است، دسته‌بندی شده‌اند؛ مانند تکرار شدن بن‌مایه نامادری ظالم یا کوچک‌ترین پسر. در آخرین اقدام، پژوهشگران و علاقمندان فرهنگ عامه سازماندهی شدند. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این حرکت، نگارش **نمایه ادبیات عامیانه بر اساس بن‌مایه**، ویراسته استیسی تامپسون، رئیس تنها کرسی فرهنگ عامه در دانشگاه ایندیانا ای آمریکا بود. حتی بی‌تفاوت‌ترین مخاطبان فرهنگ عامه، به مجرد تورق این نمایه، گستردگی این کار را در خواهند یافت و احترام ویژه‌ای برای قدرت رمزآلود و حیرتانگیز تمام قلمرو فرهنگ عامه قائل خواهند شد.

بخش کم‌نظیری از تاریخ قصه‌های عامیانه، به قبل از ظهور برادران گریم برمی‌گردد. به اتفاقاتی که یک قرن پیش‌تر روی می‌دهد. مکان این ماجراها فرانسه بود و زمان آن، هنگامه درخشش آراستگی و روشنفکری؛ دوران لویی چهاردهم. خمیرمایه فرهنگ عامه را نجیب‌زادگان دربار به دست دادند؛ کسانی که نوشتن قصه‌های پری‌وار حکم مصرف تنقلات را برای‌شان داشت و دست آخر میل فراوانی برای بازی کردن نقش زنان و مردان شبان روستایی پیدا کردند. **شارل پرو^{۳۳}**، یکی از همین‌ها بود؛ وکیلی سرشناس در رتق و فتق امور آکادمی فرانسه و عاشق کودکان. او حق بازی در باغ‌های **توئیلری^{۳۴}**، را برای بچه‌ها فراهم کرد؛ جایی که بقیه می‌خواستند در آن بنای یادبودی برای کراون بسازند. پرو در سال ۱۶۹۷، کتابی را به چاپخانه سپرد و گفت که پسرش ماجراهای آن کتاب را از پرستار پیری شنیده و نوشته است. تردیدی نیست که پسر وی، قصه‌ها را نوشته بود و پرو می‌خواست با این داستان ساختگی، شأن اجتماعیش را حفظ کند. کتاب، شامل هشت داستان ماندگار بود؛ «زیبای خفته»، «شنل قرمزی»، «ریش آبی»، «گربه چکمه پوش»، «الماس‌ها و وزغ‌ها»، «سیندرلا»، «ریکه کاکلی» و «رقص شست من». به نظر می‌رسد پرو، به صورت کاملاً شهودی، احترام زیادی برای سادگی، شفافیت و صداقت قصه‌های عامیانه که در خودش نیز یافت می‌شد، قائل بود. دیگر نویسندگان آن دوره - **مادام داونونا^{۳۵}** و **مادام دی بومون^{۳۶}** - قصه‌های پری‌وار را آینه‌ای در برابر دربار قرار دادند و آن را با ظرافت خاصی آراستند و با ایجاد یک جهان اخلاقی، بار مضاعفی بر دوش آن‌ها گذاشتند. پرو، خود از قصه‌ها لذت می‌برد و اجازه می‌داد تا بدون مداخله دریافت‌های شخصیش در مقام راوی آن‌ها، سخنگوی خود باشند. کتاب وی، اثری همه‌پسند برای سرتاسر اروپا و چراغ امیدی برای کودکانی بود که گرچه هنوز برای خواندن کوچک بودند اما درس‌ها و پیام‌ها و فزایض اخلاقی را به خوبی درمی‌یافتند.

همه این توصیفات، تنها بخش کوچکی از علاقمندی کودکان را شرح می‌دهد. آن‌ها به دنبال قصه‌های جادویی هستند و کاملاً می‌دانند که باید چه انتظاری داشته باشند. کلمه **fairy** {پری‌وار} از ریشه لاتین **fatum, fate** می‌آید. در سرتاسر فرانسه باستان و میانه، **feerie**، به معنای سرزمین **fee** یا **fates** و در انگلستان میانه **faerie** است. **اسپینسر^{۳۷}**، با **Faerie Queene** و شکسپیر با **Titania** ی خود، بی شک عهده‌دار مفهوم پریان به عنوان موجوداتی نازک‌طبع،

قصه‌های عامیانه

در جهان،

قدمتی به اندازه

زبان‌ها دارند.

آن‌ها مهم‌ترین

ارمغان مسافران

هستند و اگرچه

خود را یکی

بعد از دیگری،

با فرهنگ‌ها

سازگار کرده‌اند،

اما جوهر اصلی و

خصوصیات خویش،

اعم از وفاداری به

نخستین ارزش

قصه‌گویی و

ماهیت ایده‌های

مفهومی‌شان را

حفظ کرده‌اند

کوچک و زیبا هستند، چرا که متأسفانه تصویر مدرن ارائه شده از آن‌ها، مثل تصویر تلی زوروق و ستاره در ظرف خاکروبه، در وضعیت نابسامانی توصیف شده است. پریان در قصه‌های عامیانه، قدرت‌هایی غیرقابل پیش‌بینی هستند، درست مانند دنیای‌شان؛ گاهی اوقات مهربان و اغلب، سنگدل و بداندیش. اگرچه آن‌ها در ذهن کودکان، حیرت‌انگیز، فوق‌العاده و خوب به نظر می‌آیند.

بچه‌ها، قصه‌های پری‌وار را با علاقه‌ای وصف‌ناشدنی و بدون دل‌زدگی از موضوعات ساده و ماجراهای جادویی‌شان، دنبال می‌کنند. گاهی اوقات این میل سیری ناپذیر در تمام طول دوران کودکی، همراه آنان است تا این که با به دوران بلوغ می‌گذرانند و آزاد از افسون دورانی طلایی، مانند زنبوری شاد و شنگول، (به هرکجا سر می‌زنند و) گرده جمع می‌کنند. کودک با خواندن قصه عامیانه، شناخت عمیقی نسبت به خوبی‌های زندگی، خطرات موجودات شرور در جهان و حتی در وجود خودش، پیدا می‌کند تا با سلاحی جادویی، آن‌ها را شکست دهد. او جامه اعجاز می‌پوشد و با شوخ طبعی فراوانی، راه شاد شدن در یک روز کاملاً معمولی و توان رها ساختن تخیلاتش به جایی فراتر از وجود خویش و مرزهای نادانی‌اش را پیدا می‌کند.

همه چیز در قصه‌های پری‌وار، واضح و روشن است. هر کس کاملاً می‌داند کجا باید دلسوزی کند، عاقبت کار خیلی زود، بدون طرح مسائل غیر ضروری و بدون این دل و آن دل کردن‌های گیج‌کننده بین علت و معلول، مشخص می‌شود. در این قصه‌ها هر کس به فراخور حالش عمل می‌کند و روایات با قدرت و یکراست به سمت پایانی قابل پیش‌بینی، جلو می‌روند و به جایی می‌رسند که نیروهای خیر، به سعادت و سربلندی می‌رسند و نیروهای شر، آن‌چنان که سزاوارش بوده‌اند، با اولین نشانه‌های عذاب، مجازات می‌شوند. ساختار و سبک قصه‌ها، خواننده را به بهترین شکل ممکن با هنر نوشتن مأنوس می‌کند که در بهترین نمونه‌هایش، از آن‌جا که اقتصاد زبانی دارند، چیزی جز آن نیستند که به سمت هدفی غایی سیر می‌کنند و امروزه به تخیلات مصور معروف‌اند. این قصه‌ها، جرقه‌های روشن‌بینی شاعرانه و انعکاس واضح زبان گفتار و سبک‌هایی شخصی برای بیان چیزهای مختلف هستند؛ «او خیلی دلربا بود، و این شرح همه زیبایی‌اش نبود.» «بیلی، پسر، من و تو باید در معرض چشم‌انداز وسیعی قرار بگیریم.» «دعای خیر من پشت سرت است تا زمانی که آب دریا شیرین شود و درختان در بهار شکوفه ندهند.» «کلیپتی، لیپتی، لیپتی، کلیپتی، پر ریت»^{۳۸} مثل یک پرنده پر سر و صدا به این‌جا آمد.»

درنده‌خویی و قساوت موجود در قصه‌ها، بسیاری از خوانندگانی را که نمی‌توانند کودکان را با مفاهیمی چون ظلم و خشونت آشنا کنند، ناراحت می‌کند. اگرچه درک این نکته مشکل است که آن‌ها چه‌طور می‌خواهند از دادن برخی اطلاعات به کودکان قرن بیستم اجتناب کنند، در حالی که دنیا، دو جنگ جهانی را پشت سر گذاشته است. افول منزلت انسانی (طی این دو رویداد) آن‌چنان بود که بشر هرگز مانند آن را به خاطر ندارد، به خصوص خاطره قارچ اتمی‌ای را که بر تمام دنیا سایه افکند. بد نیست به خاطر داشته باشیم که تعبیر هرکس برای خودش خوب است و بدون تجربه ترس و وحشت، هرگز احساس ناخودآگاه ما از شنیدن ادبیات شفاهی آن‌اندازه که امروزه به دست آورده‌ایم، سرزنده نیست. چنان‌چه نقالان نتوانند جنگ دو گراز را بدون توصیف صدای قرچ قرچ خورد شدن استخوان‌ها تعریف کنند، قصه مال آن‌ها نیست. خواندن وحشت ممکن است حتی برخی نیازها را برآورده سازد و ما را برای دانستن آن‌چه که ممکن است روزی به مثابه تهدیدی باشد، آماده سازد.

نمونه‌ها

(در این بخش به خاطر محدودیت صفحات، به ذکر توضیح مختصری راجع به آثار منتخب اکتفا کرده‌ایم. - م.)

۱ - قصه‌های آلمان

وروجک‌ها^{۳۹} (وروجک‌ها و کفاش)

ماجرای کمک‌های پنهانی یک وروجک خوب به یک آدم درستکار، درون‌مایه عامیانه‌ای جهانی است، کمک‌های آن‌ها نه تنها بدون انتظار پاداش انجام می‌شود، بلکه در برخی موارد نسبت به قدردانی هم اعتراض می‌کنند.

گرگ و هفت بچه کوچک

گرگ اغلب یکی از شخصیت‌های منفی عمده در قصه‌های حیوانات است. او غالباً به گله می‌زند؛ کسی که اغلب حقیر شمرده می‌شود و یکی از راویان قدیمی است. در افکار عمومی به این قبیل قصه‌ها در اصطلاح «افزوده»^{۴۰} می‌گویند.

غاز تخم طلا^{۴۱}

این قصه بن‌مایه‌ای آشنا دارد راجع به سه برادر که به دنبال بخت و اقبال‌شان به دل جاده می‌زنند و کوچک‌ترین برادر

نظریه‌ای مربوط به

محققان زبانشناسی

عنوان می‌کند که

قصه‌ها از یک

زبان فراگیر نشأت

گرفته‌اند.

(نظریه هندو

- اروپایی).

گمان دیگر این است

که سرچشمه آن‌ها،

منطقه‌ای فراگیر،

احتمالاً هند، است.

بنابر سومین

فرضیه، قصه‌ها

در حقیقت،

صرفاً اسطوره‌هایی

پیش پا افتاده

بودند، فضولات

اساطیری باشکوه

و فراگیر که

بر اساس تفسیر

انسان از طبیعت

خلق شده‌اند

و از قرار معلوم احمق‌ترین آن‌ها، دست آخر در کارش موفق می‌شود. گاهی موفقیت‌های او کاملاً تصادفی، گاهی به خاطر خوبی‌های او است. اگرچه در برخی از داستان‌ها نیز، چون باهوش‌ترین برادر است موفق می‌شود؛ مانند داستان **پوتس و برادرانش**^{۴۳}».

نوازندگان شهر برمن^{۴۳} (نوازندگان مسافر)

این قصه نه تنها در گروه قصه‌های افزوده قرار داده شده، بلکه از ساز و کار فربه‌ای نیز برخوردار است. این قصه یکی از عامه‌پسندترین قصه‌های حیوانات است. نه تنها به این خاطر که شخصیت‌هایش دوستان مانوس بچه‌ها هستند بلکه به این خاطر که آن‌ها اگرچه مورد ظلم و بدرفتاری واقع شده یا می‌شوند اما در نهایت به هدف خود می‌رسند و پیروز می‌شوند. تأثیرات این اثر متوجه بیدار کردن حس نوع دوستی و عدالت‌جویی بچه‌ها است.

برادر و خواهر^{۴۴}

روایت متعارف قصه هنسل و گرتل از دو بخش تشکیل شده است. در قسمت نخست، می‌بینیم که چه‌طور بچه‌ها تصادفاً سرگردان می‌شوند و به تنهایی در جنگل به سر می‌برند و ماجراهای خانه پری شرور را از سر می‌گذرانند.

در بخش دوم فرارشان از خانه جادوگر و ماجراهای موفقیت‌آمیزشان در تلاش برای خلاص شدن از چنگ عجزه‌ای که تعقیب‌شان می‌کند را می‌خوانیم. اپرای هنسل و گرتل به اولین بخش این قصه می‌پردازد. «برادر و خواهر» به ماجراهای بخش دوم می‌پردازد و پایان خوشی را به ارمغان می‌آورد.

هنسل و گرتل ۴۵

در سال ۱۹۳۱، **واندا گاک**^{۴۶}، هنرمند-نویسنده نامدار **هزاران گربه** و **الف ب پ خرگوش**، ویرایش کاملی از نسخه آلمانی قصه‌های جادویی برادران گریم را به دوست و هنرمند دنباله‌رویش، **کارل زیگروسر**^{۴۷}، مسئول چاپ در موزه هنر فیلادلفیا سپرد. این مجموعه هدیه‌ای بود که بازتاب‌های سودمندی داشت. این قصه‌ها از نهاد وندا گاک برآمده بودند چراکه او آن‌ها را پرورش و گسترش داد. او در مینیسوتا به عنوان یک بوهمیایی پیشرو متولد شد و در جامعه آلمانی زبان نیواولم بزرگ شد؛ جایی که قصه‌های بومی مذکور، در فضایی که او نفس می‌کشید، ساری و جاری بودند. او عجیب و غریب بود و به همین خاطر به عنوان وظیفه، خودش را ملزم به بازآفرینی و تصویرگری خودبسنده و کاملاً شخصی قصه‌ها کرد. نتیجه پس از گذر سال‌ها ظهور یک سری کتاب‌های دوست داشتنی بود. برخی از این کتاب‌ها تنها شامل یک داستان می‌شد مثل **سفيد برفی و هفت کوتوله** و مابقی مجموعه قصه بودند مانند: **قصه‌هایی از برادران گریم، سه قصه مفرح از برادران گریم و بالاخره چند قصه از برادران گریم** که البته متأسفانه هرگز کامل نشدند، اگرچه گاک تا زمان مرگش مشتاق جمع آوری نمونه‌ها بود.

ترجمه‌های وندا گاک صمیمیت ویژه‌ای به قصه‌ها بخشیده است. همچنین، سادگی خاصی که در سبک و شیوه روایت وجود دارد، بچه‌هایی که به تازگی با ادبیات عامیانه آشنا شده‌اند را جذب می‌کند. او مسلماً روح عامیانه قصه‌ها را درک کرده بود و برای همین، شخصیت پردازی و دیالوگ‌هایی که اضافه نموده، شفاف و واضح‌اند. در ادامه پنج داستان از بازنویسی‌های آزاد گاک را می‌خوانیم اما برای پی بردن به ارزش هنری این کار، باید به مجموعه کامل آن مراجعه کرد که به لحاظ فرم، قطع و تصویرگری خاص گاک با خطوط منحنی، بسیار جذاب است. این نوع تصویرگری، زیبایی فضای نواحی دهقانی را نمایش می‌دهد، صمیمیتی به چشم‌اندازها می‌بخشد، و کیفیت مناسب و بازمگزی قصه‌ها را دوچندان می‌کند.

هنسل و گرتل به خاطر عناصری چون خانه شکلاتی، جادوگر بدجنس، پرنده‌گان مهربان و شجاعت دو شخصیت آن یکی از تو دل برترین قصه‌های پری‌وار است. در نسخه اصل آلمانی آن، وقتی صحنه مرگ جادوگر فرا می‌رسد، این عبارات را می‌خوانیم: «آه... جادوگر شروع کرد به جیغ و ویغ کردن اما گرتل پا به فرار گذاشت و جادوگر خدانشناس با فلاکت جان داد.»

واندا گاک هیچ کدام از نیروهای فراطبیعی را وارد داستان نمی‌کند و با پرورش حوادث از همه ارتباطات می‌گذرد و به رنج انسانی می‌رسد، و درنهایت چیزی به عنوان نماد عدالت را در این {دنیای پر از} چرندیات مهمل به دست می‌دهد: «عجوزه گریه کرد، جلز و ولز کرد و سوخت، اما هیچ کس چیزی نشنید. کارش تمام بود ولی دم آخر هیچ کس نگفت خرت به چند من؟!»

ماهگیر و زنش ۴۸

شاید دانستن پاسخ این سؤال خالی از لطف نباشد که به واقع تنگ سر که چه‌طور به عنوان منزل و خانه وارد ادبیات عامیانه شد. پاسخ در داستانی انگلیسی به اسم آقای وینگر است. در این بخش، در نسخه‌ای از این قصه با عنوان **ماهگیر و زنش**، با زوجی روبرو می‌شویم که محل سکونتی مشابه دارند؛ تنگ سر که. این قصه جهانی است و دست همه {قصه‌ها} را از پشت بسته است. چه کسی زن طماع را نمی‌شناسد یا مردی را که وظیفه الهیش را می‌داند و راضی به رضای اوست؟ هروقت کسی می‌گوید: «طرف، مثل زن ماهگیر می‌ماند» تا ته خط را رفته است.

**کودک با خواندن
قصه عامیانه،
شناخت عمیقی
نسبت به
خوبی‌های زندگی،
خطرات موجودات
شرور در جهان
و حتی در وجود
خودش،
پیدا می‌کند تا با
سلاحی جادویی،
آن‌ها را
شکست دهد.
او جامه اعجاز
می‌پوشد و
با شوخ طبعی
فراوانی، راه
شاد شدن در
یک روز کاملاً
معمولی و توان
رها ساختن
تخیلاتش
به جایی فراتر از
وجود خویش و
مرزهای نادانی‌اش
را پیدا می‌کند**

راپونزل^{۴۹}

«علیرغم نکاتی که ذکر شد، قصه‌های پری‌وار صرفاً حبابی پوچ نیستند که بشود بی‌خیال با تمسک به «مشرب فکری» خاصی، کنارشان گذاشت و یا تنها وانمود کرد که به رسمیت می‌شناسیم‌شان یا... این قصه‌ها ریشه‌ای واقعی و درست و حسابی در گذشته‌های بسیار دور انسان دارند و به ماجراهای اسطوره‌ای و مذهبی و به زندگی و آئین‌های بسیاری از مردم سرزمین‌های مختلف بازمی‌گردند.» واندا گاک این جملات را در سال ۱۹۳۷ در مقاله‌ای نوشت که طی آن به یحث و گفتگو راجع به قصه‌های پری‌وار می‌پرداخت و در مقام حمایت از آن‌ها برمی‌آمد.^{۵۰}

در قصه راپونزل، روح معنوی تأثیرگذاری جریان دارد به ویژه آن‌جا که مصائب فراوانی به خاطر عشق به محبوب تاب آورده می‌شود تا قدرتی برای نجات معشوق به دست آید.

سفید برفی و هفت کوتوله^{۵۱}

«مشهورترین موجودات پری‌وار، به ویژه به خاطر فراوانی سنت‌هایی که به آن‌ها مربوط می‌شود، کوتوله‌ها هستند. در کشورهای حوزه اروپای شمالی، آن‌ها را به عنوان ارواح زیر زمینی می‌شناسند.» استیس تامپسون در **قصه‌های عامیانه** خود، کوتوله‌ها را اینگونه توصیف می‌کند: «بدون شک آن‌ها همان‌طور که عموماً تصور می‌شد، بدقواره‌تر از باقی پری‌ها هستند و بسیار شبیه ارواح کوچکی که در خانه‌های انگلیسی‌ها ظاهر می‌شوند و یا پری‌هایی که دانمارکی‌ها، نیسر می‌نامند» (ص. ۲۴۸). دکتر تامپسون پیش از این می‌گوید: «والد دیسنی به طور استثنایی در به چنگ آوردن اندیشه کهن نسبت به کوتوله‌ها در تولید **سفید برفی** موفق بوده است.» این نکته جالب توجه است که اختلاف نظری هم با وی در این مورد وجود دارد. منتقدان این نظر احساس می‌کنند که نامگذاری و شخصیت‌پردازی دیسنی نسبت به کوتوله‌ها، از رازآلودگی و کیفیت واقعی‌ای که به طور سنتی حق آن‌هاست، برخوردار نیست. دویی، اسنیزی، اسلیپی و داک... این‌ها اسامی نجسبی برای شخصیت‌های هم نوعی چون رومپلشتیتسختن^{۵۲} و تام بند انگشتی به نظر می‌آیند. دکتر تامپسون در اتوبیوگرافی خود به نقل از **جوی، سی. اس. لوئیس**^{۵۳}، پروفیسور مطالعات قرون وسطا و ادبیات انگلیسی دوره رنسانس در دانشگاه کمبریج، از لذتش از کوتوله‌ها می‌گوید: «در آن روزها، کوتوله‌هایی باشلق‌دار و ریش برفی بوده‌اند... قبل از آن که والد دیسنی آن‌ها را برای ساکنان زمین به ابتذال بکشاند.» (ص. ۵۴).

به هر تقدیر، ماجراهای کودکی در بین کوتوله‌ها، با ترکیب الگوهای نامادری بی‌رحم و طلسم جادویی و شکسته شدن این طلسم به دست شاهزاده‌ای جذاب، یکی از جذاب‌ترین قصه‌های ادبیات عامیانه محسوب می‌شود.

رومپلشتیتسختن^{۵۴} {۵۵}

راز، یکی از عناصر ثابت اغلب قصه‌های عامیانه است. روایت‌های مختلف قصه رومپلشتیتسختن را می‌توان امروزه در میان مردم شنید. در کنار عنصر راز، می‌توان تمهید آزمودن صداقت که یک اظهار نظر قدیمی است را هم یافت. در روایت فرانسوی این قصه، نوع رمزگشایی پایان قصه متفاوت است و با روابط علت و معلولی غیر واقعی‌تری از روایت حاضر، اتفاق می‌افتد. روایات دیگری هم از این قصه با کمترین تغییرات وجود دارد.

گذشته، گذشته است^{۵۶}

نبرد میان جنسیت‌ها و یکی به دو کردن سر این که چه کسی بیشتر در این دنیا کار می‌کند، -مردها یا زن‌ها- موضوع حکایات بسیاری در روزگار معاصر بوده است. این قصه هدیه‌ای به پاس شایستگی‌های زنان است البته غروندهای مردان هم در این قصه آمده است. این‌ها اتفاقات احمقانه این قصه هستند: گاوی که برای چریدن به پشت‌بام رفته است و شراب سیبی که کف زیرزمین ریخته شده است.

این قصه در آثار گریم دیده نمی‌شود. واندا گاک آن را در زمره ادبیات ناحیه بوهم قرار داده است. در اسکاندیناوی، روایت این قصه به، شوهری که در فکر خانه بود معروف است و می‌توان نسخه‌ای از آن را در کتاب **گودرون تورن تومسن**، با عنوان **شرق خورشید و غرب ماه** پیدا کرد. (رو، پترسون). استیس تامپسون شرح می‌دهد که این قصه در کشورهای انگلیسی زبان شکلی ترجیع‌بند گونه دارد.

نوجه جادوگر^{۵۷}

این قصه، روایتی مدرن از قصه‌ای است که قدمتی نزدیک به هشتصد سال دارد و ماجرای نوجه جادوگری را تعریف می‌کند که در غیاب استادش، اوراد جادویی را می‌خواند و جاروی معروفش را به آب می‌زند اما افسوس که نمی‌تواند ورد جادویی متوقف کننده جارو را به یاد بیاورد. خیلی زود در اتاق سیلی به راه می‌افتد اما بازگشت اتفاقی جادوگر بزرگ، جلوی خرابکاری بیشتر را می‌گیرد. **گوته**، ترانه‌ای بر اساس این حکایت نوشته است و در سال ۱۸۹۷، یک آهنگساز فرانسوی به نام **پل دوکا**، یک اسکریتسو ارکسترال که در واقع الهامی از شعر گوته بود، نوشت.

کتابشناسی

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Grimm's Fairy Tales; complete edition with 212 illustrations by Josef Scharl*. Pantheon, 1944

این کتاب، تنها نسخه کامل قصه‌هایی است که برادران گریم جمع‌آوری کرده‌اند و با تصاویر اصلی و جذاب هنرمندی باواریایی همراه است. مقدمه پادریک کلوم و تعلیقات و شرح‌های فولکلوریک جوزف کمپبل در این کتاب، جاذبه فراوانی برای پژوهشگران دارد. با این حال این کتاب می‌تواند برای تمام خانواده‌ها جالب باشد.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Fairy Tales*; tr. by Lucy Crane, Marian Edwards, Mrs. Edgar Lucas Crane, and other; illus. by Jean O'Neill; introduction by May Lamberton Becker. World, 1947 (6-Rainbow Classics). (Grades 4

ثاری جذاب برای همه علاقمندان به قصه‌های پری‌وار.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Grimm's Fairy Tales*; tr. by Mrs. E. V. Lucas, Lucy Crane, and Marian Edwards; illus by Fritz Kredel. Grosset & Dunlap, 1945 (Illustrated Junior Library). (Grades 6-4

مجموعه‌ای از پنجاه و پنج داستان دوست داشتنی و پرکشش.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Grimm's Fairy Tales*; tr. by Lucy Crane; illus. by Arnold Roth. After (5-word by Clifton Fadiman. Macmillan, 1963 (Macmillan Classics). (Grades 3

این کتاب یکی از بهترین ترجمه‌هایی است که از قصه‌های برادران گریم صورت گرفته است. نسخه اصلی آن را والتر کرین تصویرگری کرده است.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Grimm's Fairy Tales* based on the retelling by Frances Jenkins Olcott, from the translation by Margaret Hunt. Introduction by Frances Clarke Sayers. Follett, 1968

مجموعه‌ای از پنجاه قصه که با پنجاه تصویر مختلف تزئین شده است. این تصاویر از میان ده هزار تصویر مختلف که کودکان بیش از هفتاد کشور دنیا در رده‌های سنی مختلف ارائه کرده‌اند، با کمک اهالی انجمن هنر آمریکا انتخاب شده است.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Household Stories*, trans. Lucy Crane; illus. by Walter Crane. New ed (6-McGraw-Hill, 1966. (Grades 3

چاپ مجدد این کتاب به کودکانی پیشنهاد می‌شود که دوست دارند حال و هوای فضایی که این داستان‌ها در آن نوشته شده است را دریابند.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *The House in the Wood, and Other Fairy Stories*; with drawings by L. (4-Leslie Brooke. Fredrick Warne, 1944. (Grades 3

یک مجموعه بی‌نظیر برای نوجوانان علاقمند به قصه‌های جادویی.

چنانچه نقالان

نتوانند جنگ

دو گراز را

بدون توصیف

صدای قرچ قرچ

خورد شدن

استخوان‌ها

تعریف کنند،

قصه مال آن‌ها

نیست. خواندن

وحشت ممکن است

حتی برخی نیازها

را برآورده سازد و

ما را برای دانستن

آنچه که ممکن است

روزی به مثابه

تهدیدی باشد،

آماده سازد

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Tales from Grimm*; freely tr. and illus. by Wanda Gag. Coward- (4-McCann. 1936. (Grades 2

نسخه‌ای فوق‌العاده و رضایت‌بخش به لحاظ متن و تصویر. واندا گگ نشان داده که مترجمی ماهر و هنرمندی نابغه است. ترجمه او تمام خصوصیات زبانی قصه‌ها را حفظ کرده است. او در مقدمه کتاب، نظریه خود در باب ترجمه آزاد را شرح می‌دهد.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *More Tales from Grimm*; freely tr. and illus. by Wanda Gag. Coward- (5-McCann. 1947. (Grades 4

این کتاب، راهنمای کتاب‌قصه‌هایی/ازگرم است و شامل قصه‌هایی می‌شود که زیاد شناخته شده نیستند. از هر دو جنبه تصویر و متن برجسته است و کارل زیگروسر در پیشگفتار کتاب، معرفی مختصری از تصویرگران کتاب و روش کارشان ارائه می‌دهد.

Grimm, Jakob & Wilhelm. *Three Gay Tales from Grimm*; freely tr. by Wanda Gag. Coward-Mc- (3-Cann, 1943. (Grades 1

واندا گگ در این اثر با نثری مفرح و تصاویری بی‌مانند، قصه‌های زن آکله، سه پر و غاز تخم طلا را روایت می‌کند.

Haviland, Virginia. *Favorite Fairy Tales in Germany*; retold from the Brothers Grimm; illus. by (3-Susanne Suba. Little, Brown, 1959. (Grades 1

پی‌نوشت:

- 1 - From Introduction to Grimm's Fairy Tales (Pantheon Books, New York. 1944).
- 2 - Anthology of Children's literature
- 3 - Edna Johnson
- 4 - Carrie E. Scott
- 5 - Evelyn R. Sickels
- 6 - Frances Clarke Sayers
- 7 - Houghton Mifflin
- 8 - Ballads
- 9 - Sagas
- 10 - Marchen
- 11 - Grimm
- 12 - Stith Thompson
- 13 - Stith Thompson, *The Folktale* (Dryden Press, New York, 1946), p. 8.
- 14 - The Bremen Town Musicians
- 15 - The Old Woman & Her Pig
- 16 - Mr. Vinegar
- 17 - Pourquoi
- 18 - Chaucer
- 19 - Boccaccio
- 20 - Jakob Grimm
- 21 - Wilhelm Grimm
- 22 - Frau Katherina Viehmann
- 23 - Elias Lonnot
- 24 - Peter Asbjornsen
- 25 - Jorgen Moe
- 26 - George Dasent
- 27 - Andrew Lang
- 28 - Joseph Jacobs
- 29 - Julius
- 30 - Kaarlo Krohn
- 31 - Stith Thompson, *The Folktale*, p. 396.
- 32 - Ibid., p.415.
- 33 - Charles Perrault
- 34 - Tuileries
- 35 - Madam d' Aulnoy
- 36 - Madam de Beaumont
- 37 - Spenser
- 38 - Brer Rabbit
- 39 - From Jakob & Wilhelm Grimm, *Household Stories*, trans. Lucy Crane (Macmillan, 1926).
- 40 - Cumulative
- 41 - From Jakob & Wilhelm Grimm, *Household Tales*, ed. & partly trans. Anew by Marian Edwards (Dent, London. 1922).
- 42 - Boots & his brothers
- 43 - From Jakob & Wilhelm Grimm, *Household Stories*, trans. Lucy Crane (Macmillan, 1926).
- 44 - From Jakob & Wilhelm Grimm, *Household Stories*, trans. Lucy Crane (Macmillan, 1926).
- 45 - From *tales from Grimm*, trans. Wanda Gag (Coward-McCann, 1936).
- 46 - Wanda Gag
- 47 - Carl Ziggrosser
- 48 - From *tales from Grimm*, trans. Wanda Gag (Coward-McCann, 1936).
- 49 - From *tales from Grimm*, trans. Wanda Gag (Coward-McCann, 1936).
- ۵۰ - این مقاله در *The Horn Book for March* به چاپ رسیده است.
- 51 - Wanda Gag, *Snow White and the Seven Dwarfs* (Coward-McCann, 1938).
- 52 - Rumpelstiltskin
- 53 - Joy C. S. Lewis
- 54 - From Jakob and Wilhelm Grimm, *Household Stories*. Lucy Crane (Macmillan, 1926).
- ۵۵ - این کلمه در فرهنگ آلمانی، نام یک جن کوتوله است که در این قصه نیز، نام شخصیت بدجنسی است که با دختر قالی‌بافی که بعدها همسر پادشاه می‌شود، معامله می‌کند؛ جن جادو می‌کند که دختر بچه‌دار شود و در عوض چنانچه دختر نام کوتوله را پیدا نکند، بچه‌اش را به او بدهد. در معهود منابع فارسی‌ای که از این قصه سخن رفته است، این اسم، «رامپل استیلت اسکین» ترجمه شده که با توجه به سرهم بودن این کلمه در زبان آلمانی و ترجمه‌های انگلیسی، صحیح نمی‌باشد و «رومپلستیلتسختن» یا «رامپلستیلتشن» صحیح می‌باشد که در فرهنگ آثار انتشارات سروش هم به همین ترتیب عمل شده است. در این مورد، سپاسگذار آقای بهروز کیا مترجم فرهیخته زبان آلمانی هستیم.
- 56 - Wanda Gag, *Gone Is Gone* (Coward-McCann, 1935).
- 57 - Richard Rostron, *The Sorcerer's Apprentice* (Morrow, 1941).